

RØROS KOMMUNE

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 21/1001

REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK I TRØNDELAG - HØRING MED FRIST 1. SEPTEMBER

Saksbehandler: Øystein Engan

Saksnr.: Utvalg

75/21 Formannskapet

Møtedato

19.08.2021

Vedlegg:

Forslag til regional plan for arealbruk.

Andre dokumenter i saken:

05.05.2021 VEDR. 201845692-120 - REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK I TRØNDELAG - HØRING MED FRIST 1. SEPTEMBER

14.05.2021 VEDR. 202036140-12 - PROGRAM TIL DIGITALT DIALOGMØTE MELLOM KOMMUNENE I TRØNDELAG SØR OG TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Saksopplysninger:

Trøndelag fylkeskommune har utarbeidet et forslag til regional plan for arealbruk 2021-2030- Bærekraftig og stedstilpasset arealpolitikk i Trøndelag. Dokumentet ble vedtatt lagt ut på høring og offentlig ettersyn den 29.4.2021 og fram til 1.9.2021.

Regional plan for arealbruk (RPA) skal være et redskap for god samfunnsutvikling på tvers av kommunegrensene og peke ut retning for en bærekraftig arealbruk i Trøndelag fram mot 2030. Kommuner, fylkeskommuner og staten skal legge RPA til grunn ved behandling av arealplaner, byggesaker og andre arealrelaterte beslutninger. Planen skal erstatte Regional plan for arealbruk Nord-Trøndelag og Regional strategi for arealbruk i Sør-Trøndelag.

Planen er bygget opp med to hovedkapitler; «Attraktive byer og livskraftige bygder» og «Naturbasert næringsutvikling».

Røros har tidligere sendt inn uttalelse til planprogrammet. Denne er behandlet i sak 7/19 i utvalg for plansaker den 7.2.2019.

Saksvurdering:

Vi har ingen innvendinger mot de mål som er satt i hovedsak, men de er veldig mange og vi savner en grundigere vurdering og analyse på veien fra kunnskapsgrunnlag til politikktutforming. Vi mener hele dokumentet er for omfattende og mangler prioritering mellom målene. Det er behov for prioritering mellom mål eller å sette inn målsettinger på flere nivåer for at dette skal være gjennomførbart. For flere områder av planen fremkommer direkte målkonflikter. For eksempel legges det frem at fremtidig utvikling av tettsteder skal

skje gjennom fortetting og tett og kompakt utvikling av knutepunkter samtidig som det skal satses på jernbane og avsettes areal til dette. I mange tilfeller er dette et direkte konfliktområde i arealbruk av en slik skala at det er vanskelig for små kommuner å håndtere i møtet med store statlige aktører og konflikten er med å trenere samfunnsutviklingen i regionsenter.

Vi mener regional plan for arealbruk i større grad må plassere ansvar for gjennomføring og prioritering av de regionale målsettingene også hos regionalt nivå. Dette er bare ett eksempel må målkonflikt hvor regional plan ikke er tydelig på prioriteringene.

Vi savner en sammenheng mellom arealpolitikken i dette dokumentet og målsettinger for transport og samferdsel som ligger i flere ulike regionale strategier. Ved å dele det opp er det vanskelig å finne den røde tråden og de sammenfallende målsettinger. Strategier, mål og tiltak for areal og transport bør vurderes samlet på dette nivået.

Klima er viet liten plass i dokumentet. Dette kunne med fordel vært et hovedsatsingsområde som gikk gjennom i flere av de regionale planene som en rød tråd. Linken opp mot FN sine bærekraftsmål kunne vært tydeliggjort ytterligere for å sette et godt eksempel og standard på bruken av disse for kommunene i sin planlegging.

Det er lagt ved en lang liste over regelverk, styringsdokumenter, veiledere og kunnskapsgrunnlag. Det er vanskelig å skille fra hverandre hva som er hva og hvordan dette er brukt for å utforme retningslinjene i plandokumentet. Et eksempel på dette er utvelgelsen av regionale handelssentrum, hvilke kunnskapsgrunnlag er lagt til grunn for å kartfeste disse og hvilke områder dekker det enkelte regionsenter? Særlig når det gjelder handel og handelslokalisering som en elementær del av byutvikling er det et savn at det ikke finnes et oppdatert kunnskapsgrunnlag for hvordan status er for dette tema i Trøndelag spesifikt. Det er referert til nasjonale trender, men foreligger ingen analyse av hvordan dette faktisk fungerer innenfor planområdet.

Det er bra at det er gjort en utredning av konsekvenser og at fylkeskommunen har snudd på dette punktet. Det er imidlertid vanskelig å gå inn å se hvilke konsekvenser forslaget vil ha for oss da det er svært tynt utredet. Vi mener dette er en svært viktig del av dokumentet da det er her vi kan se hvordan regional plan vil påvirke handlingsrommet til kommunene. I utredning av konsekvenser må man synliggjøre 0 alternativet vs forslag som legges frem gjennom plandokumentet. Det er slik vi ser det ikke gjort. Det er heller ikke vist til konkrete konsekvenser for regional politikk de ulike mål og retningslinjene vil få. Vil for eksempel prioriteringen i regionale bysenter ha noen konsekvens for den regionale areal- og transportpolitikken ved at det tas regionale grep rundt utviklingen av tettsteder og byer, eller vil det i praksis fortsatt være hver enkelt kommune som må løse fremskredet vekst innenfor sine grenser? Hvordan er dette tenkt for områder som inngår i regionale bo- og arbeidsregioner på tvers av fylkesgrensen er overhodet ikke nevnt. Vi mener en viktig del av kunnskapsgrunnlaget til planen mangler ved at det ikke foreligger god nok utredning eller beskrivelse av konsekvensen av de ulike satsingsområdene som legges fram i planen. Det er derfor vanskelig å gjøre seg opp en mening i hva dette vil ha å si for egen kommune eller regionen som helhet.

Vi savner en verdisetting av arealer innenfor fylket og en fremstilling av de regionale forskjellene i potensielle arealkonflikter. Kartlegging av verdiene er en vesentlig del av kunnskapsgrunnlaget som hører med til arealplanlegging, også for regional planlegging mener vi. For eksempel ønsker vi en vurdering av om jordvernet av dyrkbar jord er like viktig i hele fylket eller om det varierer med arealverdien, altså hvor god kvalitet det er på jorda regionalt i fylket. Røros kommune har fylkets største andel dyrkbar jord, men jordsmonn, vekstsesong og høyde over havet gjør at dyrking har helt andre forutsetninger for avling

enn dyrkbar jord for eksempel på Melhus. Planen sier ikke noe om det er forskjell i verdien for for eksempel denne faktoren gjennom fylket. Dette bør presenteres, drøftes og vurderes i en regional plan.

Det er for oss uklart hvilken funksjon figuren på s 26 er ment å ha. Dersom denne har en funksjon med å vise en valgt modell for utbygging av fylket med Trondheim som det tydelige landsdelssenteret og deretter regionsenter med en tydelig markering av «Aksen» bør dette klargjøres i tekst, samt utredes i forhold til hvilke arealkonflikter en slik modell vil gi. For eksempel når det gjelder bruk av ev nedbygging av verdifull dyrket mark eller nedbygging av arealer nær kystlinje og vassdrag.

I Kap 4.1 legges det frem mål og retningslinjer for Balansert utvikling i hele Trøndelag med en retningslinje om at fremtidig vekst i fylket bør styres til regionsenter og lokalsenter. Regionsenter er markert inn i figur. I kap 4.2 angis det deretter mål og retningslinjer for areal og transport hvor det i R4 legges fram krav til utvikling av knutepunkt. Dette er et svært viktig kapittel som burde vært viet større plass i dokumentet. Det er imidlertid uklart for oss hva som regnes som et knutepunkt, om dette er det som er angitt som regionsenter i figuren foran, eller i det hele tatt hvilke knutepunkt i fylket man regionalt mener bør satses på og prioriteres når det gjelder vekst og utvikling. Er knutepunkt/regionsenter angitt i figuren ment som de prioriterte områder for vekst i fylket? I RPR- ATP kan utbyggingshensyn tillegges større vekt enn vern innenfor gangavstand til knutepunkt på hovedårene for kollektivnettet. Det er derfor viktig at regionale planer tydelig definerer hvilke steder som kvalifiserer som «knutepunkt på hovedårene til kollektivnettet». En entydig prioritering av regionale knutepunkt vil gi bedre forutsigbarhet for framtidige kommunale planprosesser i hele fylket.

Vi oppfatter at planen liten grad peker ut politikken, eller hvordan man ser for seg at Trøndelag som fylke skal utvikle seg. Planen burde være tydeligere på prioriteringer mellom verdier eller modeller for utvikling og mangler konsekvensvurdering av foreslåtte mål og retningslinjer. Planen legger i for stor grad frem sektorenes syn på egne fagområder, men bringer ikke dette sammen til en tydelig prioritering av hvor veksten i ulike typer utvikling skal tas internt i fylket. Det er ikke gjort en konkret avveining mellom vekst og vern eller konkret prioritering av vekstområder.

Konkrete innspill til retningslinjene:

- R1. Uklart hva man mener med retningslinjen slik det er drøftet over her. Slik det ligger synes det som om fylket vil ta en rolle når det gjelder styring og lokalisering av bedrifter/virksomhet utenfor regionsenter? Betyr retningslinjen at alle nye virksomheter av en viss størrelse skal legges i regionsenter? Enten bør punktet fjernes, ellers må det beskrives mer hvordan dette er tenkt styrt på et regionalt nivå.
- R3. Fylkeskommunen må ta ansvaret som veieier av fylkeskommunale veier på samme måte som kommunene må ta dette for kommunale veier. Retningslinjen må endres slik at det også innebærer fylkeskommunens ansvar for å bidra til dette som veieier av store deler av veinettet i både region- og lokalsenter.
- R4. Utvikling av knutepunkt er viktig, og vi er enig i at dette må prioriteres. Utfordringen med å ta det inn i dette dokumentet er at tilbudet ikke er vurdert og prioritert i samme dokument. Det er heller ikke tydeliggjort hva som defineres som knutepunkt og hvorfor. Enten bør punktet fjernes, ellers må det beskrives mer.
- 4.2.7. Her er ikke Rørosbanen nevnt. Jernbane må drøftes og utredes utover kun egen region, her er det kun drøftet intern bane. Kapitlet bør utvide perspektivet, evt i større grad henviser til øvrige strategier som drøfter temaet. For øvrig vil vi vise til vår høringsuttalelse som ble fremmet til strategi for samferdsel og gods.
- R8: punkt 2 og 3 henger ikke sammen. Punkt 2 angir at nye handelsområder skal avklares i kommuneplanen, uten å angi nærmere bestemmelser for hvor. Punkt 3

derimot angir at dagligvarehandel kun skal plasseres i sentrum. Det er for øvrig svært tynt beskrevet hva man skal definere som sentrum.

- R11- Vi ser at jordvern skal praktiseres strengt for bolig, næring og fritid, mens det for samferdselsanlegg kun skal begrenses til et minimum. Vi mener det bør være lokale tilpasninger for prioritering og at begrunnelsen og konsekvensen bak en slik retningslinje må beskrives bedre.
- 5.2. Reindrift er et regionalt anliggende hvor regional forvaltning må ta en mer tydelig og fremtredende rolle, også i plansammenheng og ansvar for koordinering. Det går også på utsiden av fylkesgrensene. Vi mener det er viktig at det utarbeides en regional plan for reindrift for å avklare verdifulle områder og årstidsbruk på tvers av kommunegrenser og fylkesgrenser
- R23 siste punkt. Det er uklart hva man her mener kommunene skal bidra til. Er det ment at kpa skal si noe om utvikling av selve bygget

Tiltaksdel

For utforming av selve tiltaksdelen må planeier jobbe sammen med kommunene og de ulike aktørene rundt i fylket. Vi har ingen konkrete forslag til tiltak her da dette bør gjøres i prosessmøter med regionalt nivå.

Innstilling:

Røros kommune er positive til at det regionalt utarbeides en plan for arealbruk, men mener den må være tydeligere i prioriteringene og samtidig fremlegge kunnskapsgrunnlag som grunnlag for å se på konsekvensene av planforslaget.

Røros kommune sine innspill fremgår av saksframlegget.

Behandling i Formannskapet 19.08.2021:

Forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet 19.08.2021:

Røros kommune er positive til at det regionalt utarbeides en plan for arealbruk, men mener den må være tydeligere i prioriteringene og samtidig fremlegge kunnskapsgrunnlag som grunnlag for å se på konsekvensene av planforslaget.

Røros kommune sine innspill fremgår av saksframlegget.